

Zabytki

ZABYTKI

Pałac Księżnej Anny Jabłonowskiej

W latach siedemdziesiątych XVIII w. Szymon Bogumił Zug dokonał przebudowy pałacu w stylu klasycystycznym. Fasada została ozdobiona portykiem jońskim, zaś elewacja ogrodowa parterowym portykiem tokańskim, dźwigającym taras obrzeżony balustradą. Boczne ryzality fasady i środkowa część elewacji ogrodowej otrzymały zwieńczenia w postaci attyki. Środkowy szczyt elewacji ogrodowej dekorował owalny medalion z cyfrą i mitrą księżęcą. Oficyny połączono z pałacem za pomocą ćwierćkolistych galerii kolumnowych. Dziedziniec od frontu został zamknięty niskim, pełnym murem, z wyjazdem ujętym w dwa sfinksy.

W 1832 r. na zlecenie ówczesnej właścicielki Kocka baronowej Aleksandry z Meissnerów d' Austett, Henryk Marconi dokonał przebudowy pałacu. Przebudowa ta uprościła pierwotną architekturę zugowską. Dawny wyniosły dach łamany został zamieniony na zwykły czterospadowy. Znikły też balustradowe attyki wieńczące ryzality pałacu i szczegóły zwieńczenia nad frontonem portyku. Bogumił Zug był również autorem dwóch mostów: nad wąwozem, który prowadził na dziedziniec pałacu i drugi od strony zachodniej. Jest on również projektantem budowli gospodarczych: wozowni i stajni. Wnętrza pałacu posiadały umiarkowany wystrój klasycystyczny. Obecnie pałac jest siedzibą Domu Pomocy Społecznej.

Ogrody pałacowe

Ogród pałacowy powstał na zlecenie Jabłonowskiej. Był to ogród botaniczny na europejskim poziomie. Park urządzono w okresie przebudowy pałacu w stylu wczesnego parku angielskiego. Autorem zagospodarowania terenów zieleni wokół pałacu był również Zug. W romantycznej scenerii parku nie mogło zabraknąć modnych elementów nawiązujących do starożytności: przypadkowych ruin świątyń z resztkami kolumnad, okrągłej wieżyczki z napisem „Apollo Bóg Nauk, Bóg światła dary krajowi swojemu rozdaje”. Poza galerią zachodnią Zug umieścił klatkę na ptaki. W parku - ogrodzie kockim roślo 590 gatunków krzewów i drzew, w tym rośliny północnoamerykańskie z Florydy, Karoliny i Kanady. W ogrodzie istniała też pomarańczarnia i szklarnie z kwiatami.

Kościół parafialny

Kościół zwrócony jest klasycystycznym portykiem ku rynkowi. Położenie architektoniczne charakteryzowało się tendencjami występującymi w okresie późnego Renesansu. Budowę kościoła zakończono w 1782 roku. Autorem projektu był Szymon Bogumił Zug. Po II wojnie światowej

dokonano dość swobodnej rekonstrukcji. Dzwonnice po obu stronach kościoła zbudowane na planie kwadratu z okrągłymi oknami w elewacji i zwieńczone schodkowymi daszkami są autentyczne. Ponad trójkątnym szczytem kościoła, który znajduje się nad tympanonem ujętym w attyki, Zug przewidywał umieszczenie grupy rzeźbiarskiej z krzyżem. Miała to być rzeźba przedstawiająca św. Pawła i św. Piotra.

Kościół w Kocku Zug zapoczątkował w polskiej praktyce architektonicznej typ budowli opartej na planie prostokąta i mającej portyk kolumnowy w elewacji.

Wystrój wnętrza kościoła zachowuje ten sam charakter. Sklepienie kolebkowe przecinane pilastrami. Wokół ścian nad oknami biegnie pas imitujący belkowanie. Otwory okienne podobnie jak na zewnątrz zwieńczone są archiwoltami i konsolkami. Pomiedzy oknami znajdują się nisze. W nich umieszczone zostały ołtarze boczne: Świętego Michała Archanioła, Świętej Anny, Matki Boskiej Różańcowej. W ołtarzu głównym znajduje się obraz olejny pędzla prof. Michała Borucińskiego z ASP w Warszawie, przedstawiający Wniebowzięcie Marii Panny w otoczeniu apostołów. W przyległych do ołtarza oknach znajdują się witraże z postaciami św. Wojciecha i św. Stanisława. W kościele panuje wyjątkowy nastrój dzięki ograniczeniu wystroju do architektonicznych dekoracji.

Pomnik świętej Heleny

Pomnik wzniesiony został pod koniec XVIII w. Przedstawia świętą Helenę. Jest on zwrócony ku kościołowi. Pierwotnie po obu stronach pomnika znajdowały się studnie z kołowrotami.

Rynek kocki

Księżna Anna Jabłonowska zbudowała nie tylko kościół i pałac, dokonała przebudowy właściwie całego miasteczka. Wytyczono prostokątną siatkę ulic równoleżnikowych i południkowych. Zachodnią pierzeję rynku zajął budynek ratusza, którego autorem był B. Zug. Budynek składał się z piętrowego korpusu głównego i parterowych bocznych skrzydeł zawierających dziesięć obszernych sklepów kupieckich. Na dachu środkowej nadbudowy umieszczona była wieżyczka z obeliskiem na szczycie.

Budynek rabinacki „Rabinówka”

Budynek „Rabinówki” nie jest może „perłą architektury”, ale jest chyba najczęściej zwiedzaną budowlą w Kocku. Przybywają ludzie z całego świata by zobaczyć siedzibę rabina Mendla Morgensterna – twórcy tzw. chasydyzmu kockiego. Mistrz rabin Morgenstern był wybitnym talmudystą, uprawiał studia religijno – filozoficzne i głosił „radosną służbę Bożą”. Do Kocka ściągali wówczas liczne pielgrzymki żydowskie by ujrzeć lub poradzić się słynnego z mądrości cadyka kockiego.

„Stara Plebania”

Obok kościoła znajduje się budynek, który służy do tej pory jako plebania. Jest to jedyna zachowana z „czasów firlejowskich” budowla na planie kwadratu, przykryta kopułą i czterospadowym dachem. Wnętrza zdobią stiukowe listwy o układzie sferycznym, w pendentywach ułożone w kształt serca. Kompozycja sieci sztukateryjnej oraz motywy zdobnicze mają cechy wspólne z dekoracją kościołów tzw. „typu lubelskiego”. W XVII w. mieściła się tam kaplica kalwińska.

